

Sayı : 5481
Tarih : 19.02.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Bekir PAKDEMİRLİ** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Rıdvan Turan

Mersin Milletvekili

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Kırsal Kalkınma Programı (IPARD), Avrupa Birliği (AB) tarafından AB'ye katılım sürecinde olan ülkelerdeki reformları desteklemek amacıyla kırsal alanları ve tarım sektörünü geliştirmeleri için finansal yardım sağlayan programdır. IPARD 2 programı olarak bilinen ve 2014-2020 yıllarını kapsayan dönemde toplamda 801 milyon Euro'nun Türkiye'deki projelere verilmesi planlanmıştır. IPARD kapsamında verilmesi planlanan hibeler; tarım, gıda ve hayvancılık sektöründe faaliyet yürüten girişimcilerin yanı sıra kırsal alanlarda faaliyet yürüten girişimcilere verilmektedir. IPARD programı kapsamında hibe alan girişimcilerden çevre dostu tarımsal üretim ve kırsal alanlarda faaliyet gösteren yerel dinamiklere öncelik verilmesi beklenmektedir.

2007- 2013 yıllarında Avrupa Birliği'ne bağlı Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) fonunu alan Türkiye, 2014-2020 yılları arasında yine Avrupa Birliği'ne bağlı IPARD kapsamında kırsal alanın özellikle tarımsal yönden geliştirilmesi amacıyla finans yardımı almıştır. IPARD 2 tarımsal hibe desteği Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) tarafından yürütülmektedir. TKDK, tarımsal işletmelerin fiziki varlıklarından tarım ürünlerinin işlenmesine, çiftçilik faaliyetlerinin geliştirilmesi gibi pek çok konudaki projelere hibe vermektedir.

TKDK, IPARD kapsamında 13 yıldır verdiği hibenin kırsal alanı büyük oranda kalkındıracağı yönünde yazılı ve görsel medyada çalışmalar yürütmektedir. Ancak TKDK, kırsal alanda tarım faaliyetlerinin yürütülmesi için hazırlanan projelerde düzenli olarak başarılı olan projelere yer vermiş başarısız olan projelere yer vermemiştir. IPARD 2 programı kapsamında verilen 801 milyon Euro'nun kırsal alanda tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesinde ne derece etkili olduğu cevaplanması gereken bir husustur. Dolayısıyla IPARD 2 programı kapsamında verilen hibelerin kırsal alanda tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesi açısından ne kadar etkili olduğunun ölçülebilmesi için sadece başarılı projeler değil aynı zamanda başarısız olan projelerin karşılaştırılmasıyla değerlendirilebilir.

IPARD 2 programı kapsamında verilen hibelerin kırsal alandaki tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesi açısından önemli olan bir diğer husus, TKDK'ya sunulan projelerin kırsal alandaki tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesi için doğru projeler olup olmadığı ve bu hibelerin

kimlere verildiğidir. Tarihsel olarak Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından verilen hibelerin iktidar partisinin siyasi görüşlerine yakın insanlara verildiği gerçeğinden hareketle Türkiye'nin muhtelif yerlerinde hibe alındıktan sonra pek çok proje tamamlanmamıştır. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından verilen hibeler bir nevi iktidar partisiyle yakın ilişkide olanlara para aktarma konusunda kullanılmaya elverişlidir.

AKP iktidarı 17 yıl süresince klientalist yaklaşımla kendi siyasi ideolojilerine yakın kişileri zenginleştirdiği kamuoyunda bilinen bir gerçektir.

Kamuoyunda, hibe almanın AKP'li olup olmamakla ilgili bir bağlantısı olduğu ve AKP'ye yakın kişilere yüksek bir oranda hibe verildiği iddiaları vardır. Dolayısıyla IPARD 2 kapsamında verilen hibelerin ne derece kırsal alandaki tarımsal faaliyetleri geliştirdiği ve verilen hibelerin adil bir şekilde herkese eşit oranda verilir verilmeyişi sorularının cevaplandırılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) 2007- 2013 yıllarını arasında IPA programı kapsamında verilen hibelerin kırsal alandaki tarımsal faaliyetlerin geliştirilmesi konusunda etkili olup olmadığını tespit etmek için bakanlığınız tarafından yürütülen çalışmalar nelerdir? Bu yıllar arasında kaç projeye hibe verilmiştir? Başarılı ve başarısız olan proje sayıları kaçtır?
- 2) IPARD 2 programı kapsamında verilen hibelerin başarılı olup olmadığına yönelik bakanlığınız tarafından yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 3) IPARD 2 programı kapsamında 2014-2020 yılları arasında kaç projeye hibe verilmiştir? Başarılı ve başarısız olan projeler kaç tanedir ve hangi projelerdir?
- 4) IPARD 2 programı kapsamında verilen hibelerin AKP iktidarına yakın kişilere verildiği iddiaları doğru mudur? Bu konuda kamuoyunu rahatlatan bir açıklama yapmayı düşünüyor musunuz?
- 5) IPA ve IPARD 2 programı kapsamında verilen hibelerin kırsal alanda yaşayan insanlardan çok tarımda önemli olan şirket veya sermayeyi desteklediği iddiaları doğru mudur?
- 6) IPA ve IPARD 2 programı kapsamında verilen hibelerin kırsal alandaki tarımsal faaliyetleri geliştirmek için bakanlığınız tarafından temel kriterler nelerdir?
- 7) IPA ve IPARD 2 programları kapsamında bakanlığınıza kaç proje sunulmuştur? Bu projelerden kaç tanesi reddedilmiştir? Ve bu projelerin reddedilme gerekçeleri nelerdir?
- 8)